

„Ritka az az ember, aki szeret és tud is dolgozni”
Aki nélkül unalmas lenne már a műhely

NŐIESSÉG A PRECIZITÁSBAN

Teimel Alexandra

Bárány a farkasok között – gondoltam mindaddig, amíg nem kezdtünk el beszélgetni. Hiszen fiatal, törekenynek tűnő nő, ha az utcán futnánk össze azt hinném, egy diáklány. Aztán hamar rájövök, hogy valójában egy érett, határozott, kifinomult érzékkel tevékenykedő mesterrel találkoztam, aki egy tízéves kisleány édesanyja és néhány éve a felpécsi asztalosműhely oszlopos tagja. Mus Angelika méltán a Magyar Kézműves Remek díj büszke tulajdonosa. Kezemunkáit nézegetve az ősi magyar mondavilág jelenetei ugyanúgy a szemünk elé tárulnak, mint napjaink modern használati tárgyai, legyen az egy pálinkás pohár-tartó, egy díszes óra vagy éppen egy finoman megmunkált, faborítású „golyahozta” fotóalbum.

– Azt mondják, az asztalosok még a kovácsoknál is erősebbek voltak és annak idején a tisztelet jeleként a kocsmába is előre engedték a fával dolgozó mestereket. Ahogy rád pillantok – és kérelek, ne vedd zokon –, nem vagy éppen egy izompacsirta. Hogy bírsz a fával?

– Igen, erős emberek az asztalosok, és én sem tartom magam gyengé-

nek – válaszolja nevetve Angelika.

– Ha éppen a kollégáim nem érnek rá arrébb tenni valamit, amit egyedül is elbírok, természetesen megoldom. Persze olyankor lehurrognak, hogy inkább szóljak, ne egyedül szakadjak meg, azért vannak itt ők, az „erős” férfiak, hogy segítsenek. Szerencsére nekem minden nap a munkahelyemen vidáman telik, nagyon sokat ne-

vetünk munka közben és ez nagyon jó. Szokták is mondogatni a kollégáim, hogy nélkülem nagyon unalmas lenne már a műhely. Kezdetből jól fogadtak, nagyon örültek nekem.

Úgy gondolják, ritka az az ember, aki szeret és tud is dolgozni, én pedig a munkámra mindig igényes voltam és vagyok, ezért nem is engednének el. De azért az is igaz, hogy nagy megle-

”

Sosem felejttem el, hogy egy maszkot készítettem először fenyőfából, még iskoláskoromban. Az akkori tanárom nagyon nem biztatott, mi több azt mondta, hogy úgysem fogom tudni elkészíteni! Na, akkor ott megfogadtam, hogy nekem nincs lehetetlen! És a maszk elég szépen sikerült.

petést jelentek a mai napig mindenki számára, hiszen nem megszokott, hogy egy nő asztalosként keresi a kenyerét.

– *Hát valóban nem. De mi is az eredeti szakmád?*

– Fafaragó, vagyis faművesnek tanultam 2004–2008-ig Győrben, a Kovács Margit Általános Művelődési Központ Alapfokú Művészetoktatási Intézményben. Az iskola kínálta lehetőségek és szakok közül nekem a fafaragószakma tetszett a legjobban. A túljelentkezés miatt nem voltam biztos benne, hogy felvesznek. De sikerült és 2008-ban jelesre vizsgáztam. Egy Kódexet készítettem Mátyás király portréjával. (kép) Igazából már kisiskoláskoromban felfedezték, hogy jó érzékem van a rajzoláshoz, és édesanyámnak javasolták, hogy írasson be már akkor a Kovács Margit iskolába. De anyukám nem akart kizökkenteni a társaságból, akikkel az általánost kezdtem, így nyolcadikra maradt a pályaválasztás. A családomban senki nem ezt a szakmát választotta – pedig három fiútestvérem van –, viszont az édesanyám leánykori neve: Asztalos.

– *Nevedben a sorsod, mondanám, de azért akadt némi nehézség a kezdet kezdetén...*

– Sosem felejttem el, hogy egy maszkot készítettem először fenyőfából, még iskoláskoromban. Az akkori tanárom nagyon nem biztatott, mi több azt mondta, hogy úgysem fogom tudni elkészíteni! Na, akkor ott megfogadtam, hogy nekem nincs lehetetlen! És a maszk elég szépen sikerült.

De sajnos az iskola után nem tudtam rögtön a szakmában elhelyezkedni, pedig mennyire szerettem volna!

Mi sosem tartoztunk a tehetősebb családok közé, egyértelmű volt, hogy dolgozni kezdek. Csináltam tehát, ami adódott. Kürtőskalácssütőként dolgoztam egy rövid ideig. A kalács jól sikerült, de a főnökömmel nem igazán jöttem ki, ezért továbbléptem. Nagyon szerettem volna fafaragással foglalkozni, így felkerestem a volt vizsgabiztosomat, Schreiner Károlyt Écsen, és elkezdtem nála dolgozni. Számos dísz tárgyat készítettem az ő mintái alapján. Hajcsatokat, díszdobozokat, tükröket, használati tárgyakat. (képek) Sokat tanultam, ő volt a mesterem, jó szívvel emlékszem az ott töltött két évre. Aztán 2012-ben megszületett a kisfiam és onnantól az volt a legfontosabb, hogy vele tudjak foglalkozni. De a szakma iránti szeretet nem engedett nyugodni, és másfél-két év elteltével már újra faragtam a kis picivel együtt. Sajnos a sors úgy hozta, hogy egyedül nevelem a gyermekemet. Hamar vissza kellett menni dolgozni. Itthon, Felpécen egy asztalos ismerősömnek segítettem először, aztán 2016-tól kezdtem el a Bognár bútorgyártó cégnél asztaloskodni. Egyedibútor-gyártással foglalkozunk. A főbb munkafolyamatom a műhelyben a furnérterítékek készítése, szabása, varrása, natúr forgácslap vagy MDF-re való hőpréselése, csiszolása. Felületkezelésre készítem elő a bútorokat, beltéri-kültéri ajtókat, és persze a felületkezelés is az én dolgom.

– *2016 más szempontból is fontos dátum számodra, ha jól tudom.*

– Igen. Miután 2015-ben jelentkeztem a Magyar Kézműves Remek pályázatra, egy kis csalódás ért, mert nem sikerült elnyernem a díjat a pályamunkámmal – ami egy falitéma volt –, viszont az alkotásomat kiállították a Hungexpón, ahol nagy sikert aratott. Aztán 2016-ban újra szerencsét próbáltam a Kézműves Remek díjért. Ez alkalommal a vizsgamunkámat készítettem el újra, a Kódexet! Ezzel viszont elnyertem a zsűri tetszését, meglett a díj, amire nagyon vágytam. Ez egy igazi elismerés, a tehetségnek szól. Minden évben odaítélik, de nekem bőven elég volt egyszer, egy termékkel, most úgy gondolom, hogy többet nem indulok.

”

A motívumaim nagy része ékrovással, kristálymetszéssel és domború faragással készül. A Kódex modernebb változata a fotóalbum. Ezt szoktam díszíteni, domború és kristálymetszéses faragással.

– Aztán, ha egy szekér beindul...
 – 2017-ben a Polgárok Házában volt egy kiállításom: „Egy felpécsi mestergenda meséje” mottó alatt, a Felpécsi Tájház gyűjteményéből újrahasznosított bútorokkal és tárgyakkal örvendtettük meg a látogatókat. Mivel tősgyökeres felpécsi vagyok, ráadásul a falum szemében egy igazi művész, felkértek és meghívtak erre a kiállításra, mint a település egyik büszkeségét. Remek érzés volt, hogy ott is sokan megcsodálták a munkáimat és látszott a döbbenet – persze jó értelemben – az emberek arcán, amikor látták, hogy lány létemre mire vagyok képes.
 – Kinek a véleménye meghatározó számodra a munkádat illetően?
 – Mindig azé, akinek éppen készítek valamit. Izgatottan várom a visszajelzést, hogy mennyire nyerte el a tetszését az adott tárgy, hogy valóban azt kapta-e, amire vágyott. És boldog vagyok, mert eddig mindig nagy örömet tudtam szerezni az alkotásaimmal. Lehet az dísz vagy használati tárgy, például falióra, díszdoboz vagy fényképalbum. Csodás dolgokat lehet készíteni a gyümölcsfákból, dióból és cseresznyéből. De

szereket faragni hársfából, mert puha, csak úgy hagyja magát megmunkálni. Medálok, kulcstartók, de az órák is leginkább hársból készülnek.

– *Már több asztalossal és faipari szakemberrel volt szerencsém beszélgetni és kivétel nélkül mindegyiktől azt hallottam, hogy nincs a fánál csodálatosabb anyag, és a munkájuk egyben a hobbijuk is.*

– Ezzel csak egyetérteni tudok. Fával dolgozni, faragni, vénsni, miközben a kezed alatt formálódik, válik azzá, amivé te szeretnéd. Van úgy, hogy óriási a kihívás – például nekem egy puskatus elkészítése valóban az volt, most pedig egy szivartartót készítek, ami egyben fotóalbum is lesz –, de azt mondanám, ide nekem az oroszlánt is! Kikapcsol, erőt ad, felvidít. A fa számomra maga a csoda. Nemcsak a munkám alapanyaga, hanem a hobbi-mé, a szenvedélyemé.

– *Milyen technikát alkalmazol leginkább?*

– A motívumaim nagy része ékrovással, kristálymetszéssel és domború faragással készül. A Kódex modernebb változata a fotóalbum. Ezt szoktam díszíteni, domború és kristálymetszéses faragással. A tálcákat is domború faragás díszíti. A tárgyak elkészítésében természetesen használok gépeket, gyalugépet, kör- és szalagfűrész, marógépet, csiszológépet, de a faragást csakis kéziszerszámokkal végzem, késsel, vésővel.

– *Fafaragás egyedül, bútorgyártás együtt a többiekkel, jó hangulatban. Előfordult esetleg, hogy valami miatt morgóldtál?*

– Volt, hogy felbosszantottak a munkahelyemen, de nem a kollégáim, hanem a vevők. Amikor a készrecsiszolt,

furnézott ajtókat és tartozékait, a bútorokat felületkezelésre előkészítem és azt végigtapogatják. Persze ők azt hiszik, hogy tiszta a kezük, de természetesen nem. Ez akkor derül ki, amikor már rá kerül a pác a bútorra és szétfut a felületen. Ilyenkor aztán kezdem elölről a csiszolást.

– *Apropó, műhely. Miként tudsz „becsempészni” egy kis nőiességet ebbe a leginkább erősebb nem által képviselt asztalosvilágba?*

– A nőiesség nálunk egyenlő a precizitással. És mivel én nagyon figyelek a legapróbb részletekre is, ezért az én főbb munkafolyamatom az előkészítés a felületkezelésre, vagyis a tökéletes csiszolás. De az az igazság, hogy otthon nap mint nap tipikusan nőies dolgokat csinállok, hiszen imádom főzni, amiért meg is kapom az elismerést a gyermekemtől is. Ha időm engedi, szívesen horgolok a magam és mások szórakoztatására akár játékgurákat, mint Süsü. Viszont a divat nem igazán érdekel, azzal úgy vagyok, hogy magamnak diktálom.

– *És a kisfiad, Márk miként fogadja, hogy az édesanyja fafaragó?*

– Ő igazán nagyszerű gyerek. Kicsi korától figyel és persze farag is. Színes fakockákat csináltam neki először, mondhatni, ennek a nagyszerű anyagnak a szeretetét már az anyatejjel magába szívta. Ha én otthon faragok, akkor ő is azonnal vésőt fog. Idén kivágtunk egy körtefát, de nem daraboltuk össze, mert együtt faragjuk majd szépre, hogy az udvart díszítse.

– *Megtaláltad a fafaragásban, illetve az asztalosmesterségben a számításon? Ez a te utad?*

– Azon szerencsések közé tartozom, akik elmondhatják, hogy szeretik a

munkájukat, a szakmájukat. Sosem bizonytalanodtam el ezzel kapcsolatban, előre pedig hosszú távon nem szoktam tervezni. Ha valami miatt esetleg mérgeledök vagy elkese-redek, a kisfiam az, aki segít talpra állni, átlendülni, tovább csinálni. Sajnos tavaly kialakult egy tenisz-könyök a jobb kezemben és ezzel együtt a vállamban egy ideggyulladás, ami rettentően fájdalmas, így a munkámban is hátráltatott. Ezért akkor megfordult a fejemben, hogy váltani kellene. Az idén még nem is faragtam semmit, örültem, hogy a munkahelyemen el tudtam végezni nagy nehezen a napi 8 órás munkámat. Szerencsére már javul a kezem, mondhatni lassan meggyógyul, így apránként most már neki tudok állni újra otthon is faragni. Úgyhogy jöhet az újabb kihívás, készülhet a szivartartós album. ■

